

Секція 1

JEL Classification: H73, R20, R29, R58, R59

Базарна Ольга Вікторівна

Аспірантка кафедри регіоналістики
туризму КНЕУ
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9561-8687>

postgraduate student Kyiv National
Economic University named after Vadym Hetman
Kyiv, 54/1 Victory Avenue, Ukraine,

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Анотація

Житлово-комунальне господарство — це галузь, від рівня розвитку якої залежить становлення соціально орієнтованої економіки, тому що через неї реалізуються інтереси кожної людини. Стан підприємств житлово-комунальної галузі з кожним роком має властивість до зносу, також погіршується і фінансовий стан галузі.

Ключові слова:

Житлово-комунальне господарство, України,
Житлово-комунальна галузь,
Житлово-комунальні послуги
e-mail: o.v.bazarna@i.ua

ECONOMICS OF ENTERPRISES HOUSING AND COMMUNAL SERVICES

Summary

Housing and communal services are an industry on the level of development of which the formation of a socially oriented economy depends, because through it the interests of each person are realized. The condition of the enterprises of the housing and communal services industry has a tendency to wear out every year, and the financial condition of the industry is also deteriorating.

Keywords:

Housing and communal services Housing and communal economy of Ukraine

Житлово-комунальне господарство — це галузь, від рівня розвитку якої залежить становлення соціально орієнтованої економіки, тому що через неї реалізуються інтереси кожної людини. Ця надзвичайно важлива галузь забезпечує життєдіяльність усього суспільного організму, надає фізичним та юридичним особам необхідні житлово-комунальні послуги.

Стан підприємств житлово-комунальної галузі з кожним роком має властивість до зносу, також погіршується і фінансовий стан галузі. Оновлення основних засобів здійснюється як за рахунок власних коштів, так і за рахунок залучених інвестиційних коштів (в основному це іноземні інвестори ((Японія, Франція), проекти міжнародної технічної допомоги).

Останніми роками фінансування за рахунок державного бюджету (таблиця 1.1) суттєво не збільшилося і складає не великий відсоток участі в оновленні устаткування обладнання підприємств галузі/модернізації галузі. Фінансовий результат роботи підприємств житлово-комунального господарства комунальної форми власності за останні роки має негативну тенденцію та не веде до розвитку (таблиця 1.2).

Постійне зростання цін на енергоносії призводить до зростання тарифів на житлово-комунальні послуги утримання будинків, опалення, послуга з вироблення гарячої води, водопостачання та водовідведення, благоустрій, вивіз сміття). Населення, в своїй більшості, не в змозі в повному обсязі сплачувати за отриманні послуги галузі. Заборгованість в галузі існує та збільшується.

Таблиця 1

ФІНАНСУВАННЯ ЗАХОДІВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЧЕРЕЗ МІНРЕГІОН

тис. грн.

№ з/п	Найменування бюджетної програми	2015 рік План/факт	2016 рік План/факт	2017 рік План/факт	2018 рік План/факт
1.	Компенсація різниці в тарифах на теплову енергію вироблену для населення на тепло генеруючих установках (крім теплоелектроцентралей і теплоелектростанцій, які не використовують альтернативні види палива, та атомних електростанцій) з використанням будь-яких видів сировини, у т.ч. відходів як вторинної сировини, палива та енергії, крім природного газу 2751240	459293,0/ 0,0*	—	—	—

№ з/п	Найменування бюджетної програми	2015 рік План/факт	2016 рік План/факт	2017 рік План/факт	2018 рік План/факт
2.	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання, водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню та/або іншим підприємствам централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають населенню послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання, водовідведення, опалення та постачання гарячої води тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування 2761520	5600000,0/ 4685122,9	—	3200000,0/ 1797978,9	1000000,0/ 978301,3
3.	Реалізація проекту «Реконструкція споруд очистки стічних каналізаційних вод і будівництво технологічної лінії по обробці та утилізації осадів Бортницької станції аерації» 2751520	80500,0/ 33099,1	95156,6/ 89036,8	20000,0/ 17582,0	—
4.	Розвиток міської інфраструктури і заходи в секторі централізованого теплопостачання України, розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві, реконструкція та розвиток системи комунального водного господарства м. Чернівці 2751600	1236075,3/ 169914,1	1296789,6/ 229527,7	1401800,0/ 522000,1	1878620,0/ 1606944,3
5.	Фінансування заходів по забезпеченню впровадження та координації проекту розвитку міської інфраструктури та заходів в секторі централізованого теплопостачання України 2751610	23729,0/ 11493,1	38729,0/ 12513,1	38800,0/ 16948,1	88900,0/ 38373,7
6.	Будівництво каналізаційних очисних споруд смт Баришівка 2751860	10000,0/ 10000,0	—	—	—
7.	Реалізація Державної цільової економічної програми енергоефективності 2754060	—	893845,4/ 860651,2	832436,1/ 818456,8	500000,0/ 417846,8
8.	Субвенція з державного бюджету обласному бюджету Донецької області на погашення заборгованості за електричну енергію підприємств водопостачання 2761140	—	—	1800000,0/ 1799079,2	—
9.	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам для реалізації проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України 2761600	0,0	0,0	1145000,0/ 9586,7	
10.	Функціонування Фонду енергоефективності 2751290	—	—	—	1500000,0/ 1500000,0
11.	Реалізація Загальнодержавної цільової програми «Питна вода України» 2751570	—	—	—	200000,0/ 137322,8
12.	Програма розвитку муніципальної інфраструктури 2751640	—	400000,0/ 0,00**	—	1000,0/ 0,00***
	ВСЬОГО	6950304,3/ 4909629,2	2724520,6/ 1191728,8	8438036,1/ 4981631,8	5168520,0/ 4678788,9
	Відсоток виконання бюджетної програми	70,64 %	43,74 %	59,01 %	90,52 %

Складено автором

*Передбачено планом на рік по бюджетній програмі було 459 293,0 тис. грн., але кошти так і лишилися не освоєними, і відповідно, повернулися до державного бюджету.

** Передбачено планом на рік 400 000,0 тис. грн., але кошти так і лишилися не освоєними, і відповідно, повернулися до державного бюджету.

***Передбачено планом на рік 1 000,0 тис. грн., але кошти так і лишилися не освоєними, і відповідно, повернулися до державного бюджету.

**ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ
ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА
КОМУНАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЛАСНОСТІ***

млн. гривень

№ з/п	Найменування показника	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
1	2	3	4	5	6
1.	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування				
	<i>прибуток</i>	697,9	423,3	759,9	782,0
	<i>збиток</i>	4155,1	6125,4	5614,3	6236,5
<i>у тому числі по підгалузях</i>					
Водопровідно-каналізаційне господарство	<i>прибуток</i>	234,1	164,3	413,5	357,4
	<i>збиток</i>	1587,5	1550,2	2022,6	1492,7
Комунальна теплоенергетика	<i>прибуток</i>	318,1	30,8	82,2	205,2
	<i>збиток</i>	2271,9	4273,8	331,6	4168,3
Житлове господарство	<i>прибуток</i>	117,0	176,9	150,7	167,7
	<i>збиток</i>	225,9	145,9	147,5	184,8
Міський електричний транспорт	<i>прибуток</i>	—	—	—	—
	<i>збиток</i>	—	—	—	—
Інші	<i>прибуток</i>	28,8	51,3	113,6	51,8
	<i>збиток</i>	69,8	155,7	132,6	390,7

*Складено автором

У великих містах (наприклад, місто Київ) накопичує борги по сплату за спожитий природний газ та місто не працює над розробкою будь яких стимулів, механізмів стимулювання до зниження тарифів або вчасної сплати (отримання знижки — використання пільгового тарифу (практика 2010–2013 років)).

Одним з найважливіших завдань сучасного періоду розвитку держави є забезпечення та підвищення публічного регіонального управління галузями/секторами. Зміна завдань, функцій та повноважень центральних і місцевих органів виконавчої влади має базуватися на аналізі реального стану справ. В обов'язковому порядку необхідно врахувати багатоплановість житлово-комунального господарства на регіональному рівні у контексті реалізації цілей і задач його функціонування.

Література

1. Фінансування бюджетних програм Міністерства регіону [Електронний ресурс] // Міністерство регіонального розвитку [Elektronnyi resurs] // Міністерство регіонального розвитку. Режим доступу до ресурсу: <https://www.minregion.gov.ua/about/funding/>
дата звернення 25.09.2020

References

1. Financing of budget programs Ministry of Regional Development [Elektronnyi resurs] // Ministry of Regional Development. — Rezhym dostupu do resursu: <https://www.minregion.gov.ua/about/funding/>, date of application 25.09.2020